
Paramarthasara by Abhinavagupta

ஸ்ரீமத³பி⁴நவகு³ப்தப்ரணீத: பரமார்த²ஸார:

Document Information

Text title : Paramarthasarah Abhinavagupta
File name : paramArthasAraabhinavagupta.itx
Category : major_works, abhinavagupta, , kAshmIrashaivadarshanam
Location : doc_z_misc_major_works
Author : Abhinavagupta
Transliterated by : Suryansu Ray suryansuray at yahoo.com
Proofread by : Suryansu Ray suryansuray at yahoo.com
Latest update : September 23, 2007
Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ஸ்ரீமத³பி⁴நவகு³ப்தப்ரணீ²த: பரமார்த²ஸார:

॥ ஓ நமஸ்சிதா³த்மபரமார்த²வபுஷே ॥

அத² ஸ்ரீமந்மஹாமாஹேஸ்வராசார்யவர்யஸ்ரீமத³பி⁴நவகு³ப்தாசார்யவிரசித:
பரமார்த²ஸார: ।

பரம் பரஸ்த²ம் க³ஹநாத³நாதி³மேகம் நிவிஷ்டம் ப³ஹுதா⁴ கு³ஹாஸு ।
ஸர்வாலயம் ஸர்வசராசரஸ்த²ம் த்வாமேவ ஸம்பு⁴ம் ஸரணம் ப்ரபத்³யே ॥ 1 ॥

க³ர்பா⁴தி⁴வாஸபூர்வகமரணாந்தகது: க²சக்ரவிப்⁴ராந்த: ।

ஆதா⁴ரம் ப⁴க³வந்தம் ஸிஷ்ய: ப்ர²ச² பரமார்த²ம் ॥ 2 ॥

ஆதா⁴ரகாரிகாபி⁴ஸ்தம் கு³ருரபி⁴பா⁴ஷதே ஸ்ம தத்ஸாரம் ।

கத²யத்யபி⁴நவகு³ப்த: ஸிவஸாஸநத்³ரு³ஷ்டியோகே³ந ॥ 3 ॥

நிஜஸக்திவைப⁴வப⁴ராத³ண்ட³சதுஷ்டயமித³ம் விபா⁴கே³ந ।

ஸக்திர்மாயா ப்ரக்ரு³தி: ப்ரு³த்²வீ சேதி ப்ரபா⁴விதம் ப்ரபு⁴ண ॥ 4 ॥

தத்ராந்தர்விஸ்வமித³ம் விசித்ரதநுகரணபு⁴வநஸந்தாநம் ।

போ⁴க்தா ச தத்ர தே³ஹீ ஸிவ ஏவ க்³ரு³ஹீதபஸுபா⁴வ: ॥ 5 ॥

நாநாவித⁴வர்ணாநாம் ரூபம் த⁴த்தே யதா²ஸமல: ஸ்ப²டிக: ।

ஸுரமாநுஷபஸுபாத³ப்ரூபத்வம் தத்³வதீ³ஸோ³பி ॥ 6 ॥

க³ச²தி க³ச²தி ஜல இவ ஹிமகரபி³ம்ப³ம் ஸ்தி²தே ஸ்தி²திம் யாதி ।

தநுகரணபு⁴வநவர்கே³ ததா²ஸயமாத்மா மஹேஸாந: ॥ 7 ॥

ராஹுரத்³ரு³ஸ்யோ³பி யதா² ஸஸிபி³ம்ப³ஸ்த: ப்ரகாஸதே தத்³வத் ।

ஸர்வக³தோ³ப்யயமாத்மா விஷயாஸ்ரயணேந தீ⁴முகுரே ॥ 8 ॥

ஆத³ர்ஸே மலரஹிதே யத்³வத்³வத்³நம் விபா⁴தி தத்³வத்³யம் ।

ஸிவஸக்திபாதவிமலே தீ⁴தத்தவே பா⁴தி பா⁴ரூப: ॥ 9 ॥

பா⁴ரூபம் பரிபூர்ணம் ஸ்வாத்மநி விஸ்ராந்திதோ மஹாநந்த³ம் ।

இச்சா²ஸம்வித்கரணீநிர்⁴பி⁴தமநந்தஸக்திபரிபூர்ணம் ॥ 10 ॥

ஸர்வவிகல்பவிஹீநம் ஸூத்³த⁴ம் ஸாந்தம் லயோத்யவிஹீநம் |
யத்பரதத்த்வம் தஸ்மிந்விபா⁴தி ஷட்த்ரிம்ஸதா³த்மஜக³த் || 11 ||

த³ர்பணபி³ம்பே³ யத்³வந்நக³ரக்³ராமாதி³ சித்ரமவிபா⁴கி³ |
பா⁴தி விபா⁴கே³நைவ ச பரஸ்பரம் த³ர்பணாத³பி ச || 12 ||

விமலதமபரமபை⁴ரவபோ³தா⁴த்தத்³வத்³விபா⁴க³ஸூந்யமபி |
அந்யோந்யம் ச ததோ⁵பி ச விப⁴க்தமாபா⁴தி ஜக³தே³தத் || 13 ||

ஸிவஸக்திஸதா³ஸிவதாமீஸ்வரவித்³யாமயீம் ச தத்த்வத்³ஸாம் |
ஸக்தீநாம் பஞ்சாநாம் விப⁴க்தபா⁴வேந பா⁴ஸயதி || 14 ||

பரமம் யத்ஸ்வாதந்தர்யம் து³ர்க⁴டஸம்பாத³நம் மஹேஸஸ்ய |
தே³வீ மாயாஸக்தி: ஸ்வாத்மாவரணம் ஸிவஸ்யைதத் || 15 ||

மாயாபரிக்³ரஹவஸாத³போ³தோ⁴ மலிந: புமாந்பஸூர்ப⁴வதி |
காலகலாநியதிப³லாத³ராகா³வித்³யாவஸேந ஸம்ப³த்³த: || 16 ||

அது⁴நைவ கிஞ்சிதே³வேத்³மேவ ஸர்வாத்மநைவ ஜாநாமி |
மாயாஸஹிதம் கஞ்சகஷட்கமனோரந்தரங்க³மித்³முக்³தம் || 17 ||

கம்பு³கமிவ தண்டு³லகணவிநிவிஷ்டம் பி⁴ந்நமப்பி⁴தா³ |
ப⁴ஜதே தத்து விஸூத்³தி⁴ம் ஸிவமார்கெள³ந்முக்²யயோகே³ந || 18 ||

ஸுக²து: ³க²மோஹமாத்ரம் நிஸ்சயஸங்கல்பநாபி⁴மாநாச்ச |
ப்ரக்ரு²திரதா²ந்த:கரணம் பு³த்³தி⁴மனோ⁵ஹங்க்ரு²தி க்ரமஸ: || 19 ||

ஸ்ரோத்ரம் த்வக³க்ஷி ரஸநா க்⁴ராணம் பு³த்³தீ⁴ந்த³நியாணி ஸப்³தா³தெள³ |
வாக்பாணிபாத³பாயுபஸ்த²ம் கர்மேந்த³நியாணி புந: || 20 ||

ஏஷாம் க்³ராஹ்யோ விஷய: ஸூக்ஷம: ப்ரவிபா⁴க³வர்ஜிதோ ய: ஸ்யாத் |
தந்மாத்ரபஞ்சகம் தச்ச²பி³த: ³ஸ்பர்ஸோ மஹோ ரஸோ க³ந்த: || 21 ||

ஏதத்ஸம்ஸர்க³வஸாத்ஸ்தூ²லோ விஷயஸ்து பூ⁴தபஞ்சகதாம் |
அப⁴யேதி நப: ⁴பவநஸ்தேஜ: ஸலிலம் ச ப்ரு²த்²வீ ச || 22 ||

துஷ இவ தண்டு³லகணிகாமாவ்ரு²ணுதே ப்ரக்ரு²திபூர்வக: ஸர்க: ³ |
ப்ரு²த்²வீபர்யந்தோ⁵யம் சைதந்யம் தே³ஹபா⁴வேந || 23 ||

பரமாவரணம் மல இஹ ஸூக்ஷமம் மாயாதி³ கஞ்சகம் ஸ்தூ²லம் |
பா³ஹ்யம் விக்³ரஹரூபம் கோஸத்ரயவேஷ்டிதோ ஹ்யாத்மா || 24 ||

அஜ்ஞாநதிமிரயோகா³தே³கமபி ஸ்வம் ஸ்வபா⁴வமாத்மாநம் |
க³ராஹ்யக்³ராஹகநாநாவைசிதர்யேனாவபு³த⁴யேத || 25 ||

ரஸபா²ணிதஸர்கரிகாகு³ட³க²ண்டா³த³யா யதே²க்ஷுரஸ ஏவ |
த³வத³வஸ்தா²பே⁴தா: ³ ஸர்வே பரமாத்மந: ஸம்போ: ⁴ || 26 ||

விஜ்ஞாநாந்தர்யாமிப்ராணவிராட்³தே³ஹஜாதிபிண்டா³ந்தா: |
வ்யவஹாரமாத்ரமேதத்பரமார்தே²ந து ந ஸந்த்யேவ || 27 ||

ரஜ்ஜ்வாம் நாஸ்தி பு⁴ஜங்க³ஸ்த்ராஸம் குருதே ச ம்ரு³த்யுபர்யந்தம் |
ப்⁴ராந்தேர்மஹதீ ஸக்திர்ந விவேக்தும் ஸக்யதே நாம || 28 ||

த³வத³த⁴ர்மாத⁴ர்மஸ்வர்நிரயோத்பத்திமரணஸுக²து: ³க²ம் |
வர்ணஸர்மாதி³ சாத்மந்யஸத³பி விப்⁴ரமப³லாத³ப⁴வதி || 29 ||

ஏதத்த³ந்த⁴காரம் யத³பா⁴வேஷு ப்ரகாஸமாநதயா |
ஆத்மாநதிரிக்தேஷ்வபி ப⁴வத்யநாத்மாபி⁴மாநோ⁵யம் || 30 ||

திமிரா³பி திமிரிமதி³ம் க³ண்ட³ஸ்யோபரி மஹாநயம் ஸ்போ²ட: |
யத³நாத்மந்யபி தே³ஹப்ராணாத³வாத்மமாநித்வம் || 31 ||

தே³ஹப்ராணவிமர்ஸநதீ⁴ஜ்ஞாநநப: ⁴ப்ரபஞ்சயோகே³ந |
ஆத்மாநம் வேஷ்டயதே சித்ரம் ஜாலேந ஜாலகார இவ || 32 ||

ஸ்வஜ்ஞாநவிப⁴வபா⁴ஸநயோகே³நோத்³வேஷ்டயேந்நிஜாத்மாநம் |
இதி ப³ந்த⁴மோக்ஷசித்ராம் க்ரீடா³ம் ப்ரதநோதி பரமஸிவ: || 33 ||

ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தி²ஸம்ஹாரா ஜாக்³ரத்ஸ்வப்நௌ ஸுஷுப்தமிதி தஸமிந் |
பா⁴ந்தி துரீயே தா⁴மநி ததா²பி தைந்நாவ்ரு³தம் பா⁴தி || 34 ||

ஜாக்³ரத்³விஸ்வம் பே⁴தா³த்ஸ்வப்நஸ்தேஜ: ப்ரகாஸமாஹாத்மயாத் |
ப்ராஜ்ஞ: ஸுப்தாவஸ்தா² ஜ்ஞாநக⁴நத்வாத்மந: பரம் துர்யம் || 35 ||

ஜலத⁴ரதூ⁴மரஜோபி⁴ர்மலிநீக்ரியதே யதா² ந க³க³நதலம் |
த³வந்மாயாவிக்ரு³திபி⁴ரபரம்ரு³ஷ்ட: பர: புருஷ: || 36 ||

ஏகஸ்மிந்க⁴ட³க³நே ரஜஸா வ்யாப்தே ப⁴வந்தி நாந்யாநி |
மலிநாநி த³வதே³தே ஜீஇவா: ஸுக²து: ³க²பே⁴த³ஜுஷ: || 37 ||

ஸாந்தே ஸாந்த இவாயம் ஹ்ரு³ஷ்டே ஹ்ரு³ஷ்டோ விமோஹவதி மூட: ⁴ |
தத்த்வக³ணே ஸதி ப⁴க³வாந்ந புந: பரமார்த²த: ஸ ததா² || 38 ||

யத³நாத்மந்யபி தத்³ரூபாவபா⁴ஸநம் தத்புரா நிராக்ரு³த்ய |
ஆத்மந்யநாத்மரூபாம் ப்⁴ராந்திம் வித³லயதி பரமாத்மா || 39 ||

இத்த²ம் விப்⁴ரமயுக³ளகஸமுலவிச்சே²த³நே க்ரு³தார்த²ஸ்ய |
கர்த்வயாந்தரகலநா ந ஜாது பரயோகி³நோ ப⁴வதி || 40 ||

ப்ரு³தி²வீ ப்ரக்ரு³திர்மாயா த்ரிதயமித³ம் வேத³யரூபதாபதிதம் |
அத்³வைதபா⁴வநப³லாத்³ப⁴வதி ஹி ஸந்மாத்ரபரிஸேஷம் || 41 ||

ரஸநாகுண்ட³லகடகம் பே⁴த³த்யாகே³ந த்³ரு³ஸ்யதே யதா²ஹேம |
தத்³வத்³பே⁴த³த்யாகே³ ஸந்மாத்ரம் ஸர்வமாபா⁴தி || 42 ||

தத்³ப்³ரஹம் பரம் ஸூத்³த⁴ம் ஸாந்தமபே⁴தா³த்மகம் ஸமம் ஸகலம் |
அம்ரு³தம் ஸத்யம் ஸக்தௌ விஸ்ராம்யதி பா⁴ஸ்வரூபாயாம் || 43 ||

இஷ்யத இதி வேத³யத இதி ஸம்பாத்³யத இதி ச பா⁴ஸ்வரூபேண |
அபராம்ரு³ஷ்டம் யத³பி து நப:⁴ப்ரஸூநத்வமப்⁴யேதி || 44 ||

ஸக்தித்ரிஸூலபரி³மயோகே³ந ஸமஸ்தமபி பரமேஸே |
ஸிவநாமநி பரமார்தே² விஸ்ரு³ஜ்யதே தே³வதே³வேந || 45 ||

புநரபி ச பஞ்சஸக்திப்ரஸரணக்ரமேண ப³ஹிரபி தத் |
அண்ட³த்ரயம் விசித்ரம் ஸ்ரு³ஷ்டம் ப³ஹிராத்மலாபே⁴ந || 46 ||

இதி ஸக்திசக்ரயந்த்ரம் க்ரீடா³யோகே³ந வாஹயந்தே³வ: |
அஹமேவ ஸூத்³த⁴ரூப: ஸக்திமஹாசக்ரநாயகபத³ஸ்த: || 47 ||

மய்யேவ பா⁴தி விஸ்வம் த³ப்ரண இவ நிர்மலே க⁴டாத்³நி |
மத்த: ப்ரஸரதி ஸர்வம் ஸ்வப்நவிசித்ரத்வமிவ ஸூப்தாத் || 48 ||

அஹமேவ விஸ்வரூப: கரசரணாதி³ஸ்வபா⁴வ இவ தே³ஹ: |
ஸர்வஸ்மிந்நஹமேவ ஸ்பு²ராமி பா⁴வேஷு பா⁴ஸ்வரூபமிவ || 49 ||

த்³ரஷ்டா ஸ்ரோதா க்⁴ராதா தே³ஹேந்த³ரியவர்ஜிதோ³ப்யகர்தாபி |
ஸித்³தா⁴ந்தாக³மதர்காம்ஸ்சித்ராநஹமேவ ரசயாமி || 50 ||

இத்த²ம் த்³வைதவிகல்பே க³லிதே ப்ரவிலங்க்⁴ய மோஹநீம் மாயாம் |
ஸலிலே ஸலிலம் கூ³ரே கூ³ரமிவ ப்³ரஹ்மணி லயீ ஸ்யாத் || 51 ||

இத்த²ம் தத்த்வஸமுஹே பா⁴வநயா ஸிவமயத்வமபி⁴யாதே |

க: ஸோக: கோ மோஹ: ஸர்வம் ப்ரஹ்மாவலோகயத: || 52 ||

கர்மப²லம் ஸாப⁴மஸாப⁴ம் மித்²யாஜ்ஞானேந ஸங்க³மாதே³வ |
விஷமோ ஹி ஸங்க³தோ³ஷஸ்தஸ்கரயோகோ³ஸ்யதஸ்கரஸ்யேவ || 53 ||

லோகவ்யவஹாரக்ரு³தாம் ய இஹாவித்³யாமுபாஸதே மூடா:⁴ |
தே யாந்தி ஜந்மம்ரு³த்யூ த⁴ர்மாத⁴ர்மார்க³லாப³த்³தா:⁴ || 54 ||

அஜ்ஞானகாலநிசிதம் த⁴ர்மாத⁴ர்மாத்தமகம் து கர்மாபி |
சிரஸஞ்சிதமிவ தூலம் நஸ்யதி விஜ்ஞானதீ³ப்திவஸாத் || 55 ||

ஜ்ஞானப்ராப்தௌ க்ரு³தமபி ந ப²லாய ததோ³ஸ்ய ஜந்ம கத²ம் |
க³தஜந்மப³ந்த⁴யோகோ³ பா⁴தி ஸிவார்க: ஸ்வதீ³தி⁴பி:⁴ || 56 ||

துஷகம்பு³ககிம்ஸாருகமுக்க்தம் பீ³ஜம் யதா²ங்குரம் குருதே |
நைவ ததா²ணவமாயாகர்மவிமுக்தோ ப⁴வாங்குரம் ஹ்யாத்மா || 57 ||

ஆத்மஜ்ஞோ ந குதஸ்சந பி³பே⁴தி ஸர்வம் ஹி தஸ்ய நிஜ்ரூபம் |
நைவ ச ஸோசதி யஸ்மாத்பரமார்தே² நாஸிதா நாஸ்தி || 58 ||

அதி³கூ³ட⁴ஹ்ரு³த³யக³ஞ்ஜப்ரூட⁴பரமார்த²ரத்நஸஞ்சயத: |
அஹமேவேதி மஹேஸ்வரபா⁴வே கா து³ர்க³தி: கஸ்ய || 59 ||

மோக்ஷஸ்ய நைவ கிஞ்சித்³தா⁴மாஸ்தி ந சாபி க³மநமந்யத்ர |
அஜ்ஞானக்³ரந்தி²பி⁴தா³ ஸ்வஸக்த்யபி⁴வ்யக்ததா மோக்ஷ: || 60 ||

பி⁴ந்நாஜ்ஞானக்³ரந்தி²ர்க³தஸந்தே³ஹ: பராக்ரு³த⁴ராந்தி: |
ப்ரக்ஷணபுண்யபாபோ விக்³ரஹயோகே³ஸ்யஸௌ முக்த: || 61 ||

அக்³ந்யபி⁴த³க்³த⁴ம் பீ³ஜம் யதா²ப்ரரோஹாஸமர்த²தாமேதி |
ஜ்ஞானாக்³நித்³க்³த⁴மேவம் கர்ம ந ஜந்மப்ரத³ம் ப⁴வதி || 62 ||

பரிமிதபு³த்³தி⁴த்வேந ஹி கர்மோசிதபா⁴விதே³ஹபா⁴வநயா |
ஸங்குசிதா சிதிரேதத்³தே³ஹத்⁴வம்ஸே ததா² ப⁴வதி || 63 ||

யதி³ புநரமலம் போ³த⁴ம் ஸர்வஸமுத்தீர்ணபோ³த்³த்⁴ரு³க்ரத்ரு³மயம் |
விததமநஸ்தமிதோதி³தபா⁴ரூபம் ஸத்யஸங்கல்பம் || 64 ||

தி³க்காலகலநவிகலம் த்⁴ருவமவ்யயமீஸ்வரம் ஸுபரிபூர்ணம் |
ப³ஹுதரஸக்திவ்ராதப்ரலயோத³யவிரசநைககர்தாரம் || 65 ||

ஸ்ரு³ஷ்ட்யாதி³விதி⁴ஸுவேத⁴ஸமாத்தமாநம் ஸிவமயம் விபு³த³த⁴யேத |
கத²மிவ ஸம்ஸாரீ ஸ்யாத்³விததஸ்ய குத: க்வ வா ஸரணம் || 66 ||

இதி யுக்திபி⁴ரபி எதி³த⁴ம் யத்கர்ம ஜ்ஞாநிநோ ந ஸப²லம் தத் |
ந மமேத³மிபி து தஸ்யேதி தா³ர்ட⁴யதோ ந ஹி ப²லம் லோகே || 67 ||

இத்த²ம் ஸகலவிகல்பாந்ப்ரதிபு³த³தோ⁴ பா⁴வநாஸமீரணத: |
ஆத்மஜ்யோதிஷி த³ப்தே ஜுஹ்வஜ்ஜ்யோதிர்மயோ ப⁴வதி || 68 ||

அஸ்நந்யத³வா தத்³வா ஸம்வீதோ யேந கேநசிச்சா²ந்த: |
யத்ர க்வசந நிவாஸீ விமுச்யதே ஸர்வபூ⁴தாத்மா || 69 ||

ஹயமேத⁴ஸுதஸஹஸ்ராண்யபி குருதே ப்³ரஹ்மகா⁴தலக்ஷாணி |
பரமார்த²விந்ந புண்யைர்ந ச பாபை: ஸ்ப்ரு³ஸ்யதே விமல: || 70 ||

மத³ஹர்ஷகோபமந்மத²விஷாத³ப⁴யலோப⁴மோஹபரிவர்ஜீ |
நி:ஸ்தோத்ரவஷட்காரோ ஜட³ இவ விசரேத³வாத³மதி: || 71 ||

மத³ஹர்ஷப்ர⁴ரு³திரயம் வர்க: ப்³ரப⁴வதி விபே⁴த³ஸம்மோஹாத் |
அத்³வைதாத்மவிபோ³த⁴ஸ்தேந கத²ம் ஸ்ப்ரு³ஸ்யதாம் நாம || 72 ||

ஸ்துத்த்யம் வா ஹோதவ்யம் நாஸ்தி வ்யதிரிக்தமஸ்ய கிஞ்சந ச |
ஸ்தோத்ராதி³நா ஸ துஷ்யேந்முத்தஸ்தந்நிர்நமஸ்க்ரு³திவஷட்க: || 73 ||

ஷட்த்ரிம்ஸுத்தத்தவ⁴ரு³தம் விக்³ரஹரசநாக³வாக்ஷபரிபூர்ணம் |
நிஜமந்யத³த² ஸாரீரம் க⁴டாதி³ வா தஸ்ய தே³வக்³ரு³ஹம் || 74 ||

தத்ர ச பரமாத்மஹாபை⁴ரவஸிவதே³வதாம் ஸ்வஸக்தியுதாம் |
ஆத்மாமர்ஸநவிமலத்³ரவ்யை: பரிபூஜ்யந்நாஸ்தே || 75 ||

ப³ஹிரந்தரபரிகல்பநபே⁴த³மஹாபீ³ஜநிசயமர்பயத: |
தஸ்யாதிதீ³ப்தஸம்விஜ்ஜ்வலநே யத்நாத்³விநா ப⁴வதி ஹோம: || 76 ||

த்யாநமநஸ்தமிதம் புநரேஷ ஹி ப⁴க³வாந்விசித்ரரூபாணி |
ஸ்ரு³ஜிதி ததே³வ த்யாநம் ஸங்கல்பாலிகி²தஸ்த்யரூபத்வம் || 77 ||

ப⁴வநாவலீம் ஸமஸ்தாம் தத்த்வக்ரமகல்பநாமதா²க்ஷக³ணம் |
அந்தர்போ³தே⁴ பரிவர்தயதி ச யத்ஸோ⁵ஸ்ய ஜப உதி³த: || 78 ||

ஸர்வம் ஸமயா த்³ரு³ஷ்ட்யா யத்பஸ்யதி யச்ச ஸம்வித³ம் நநுதே |
விஸ்வஸம்ஸாநநிரதாம் விக்³ரஹக²ட்வாங்க³கல்பநாகலிதாம் || 79 ||

விஸ்வரஸாஸவ்யர்ணம் நிஜகரக³ம் வேத³யக²ண்ட³ககபாலம் |
ரஸயதி ச யத்ததே³தத்³வ்ரதமஸ்ய ஸுது³ர்லப⁴ம் ச ஸுலப⁴ம் ச || 80 ||

இதி ஜந்மநாஸஹீநம் பரமார்த்த²மஹேஸ்வராக்²யமுபலப்⁴ய |
உபலப்³த்⁴ரு⁴தாப்ரகாஸாத்தக்ரு⁴தக்ரு⁴த்யஸ்திஷ்ட²தி யதே²ஷ்டம் || 81 ||

வ்யாபிநமபி⁴ஹிதமித்த²ம் ஸர்வாத்மாநம் விதூ⁴தநாநாத்வம் |
நிருபமபரமாநந்த³ம் யோ வேத்தி ஸ தந்மயோ ப⁴வதி || 82 ||

தீர்தே² ஸ்வபசக்³ரு⁴ஹே வா நஷ்டஸம்ரு⁴திரபி பரித்யஜந்தே³ஹம் |
ஜ்ஞாநஸமகாலமுத்த: கைவல்யம் யாதி ஹதஸோக: || 83 ||

புண்யாய தீர்த²ஸேவா நிரயாய ஸ்வபசஸத³நநித⁴நக³தி: |
புண்யாபுண்யகலங்கஸ்பர்ஸாபா⁴வே து கிம் தேந || 84 ||

துஷ்கம்பு³கஸுப்ரு⁴த²க்ரு⁴ததண்டு³லகணதுஷத³லாந்தரக்ஷேப: |
தண்டு³லகணஸ்ய குருதே ந புநஸ்தத்³ருபதாதா³த்யம்யம் || 85 ||

தத்³வத்கக்ரு⁴சுகபடலீப்ரு⁴த²க்ரு⁴தா ஸம்வித³த்ர ஸம்ஸ்காராத் |
திஷ்ட²ந்த்யபி முக்தாத்மா தத்ஸ்பர்ஸவிவர்ஜிதா ப⁴வதி || 86 ||

குஸலதமஸில்பிகல்பிதவிமலீபா⁴வ: ஸமுத்³க³கோபாதே⁴ |
மலினோ⁵பி மணிருபாதே⁴ர்விச்சே²தே³ ஸ்வச்ச²பரமார்த்த² || 87 ||

ஏவம் ஸத்³கு³ருஸாஸநவிமலஸ்தி²தி வேத³நம் தநூபாதே⁴ |
முக்தமப்ப்யாத⁴யந்தரஸூந்யமிவாபா⁴தி ஸிவரூபம் || 88 ||

ஸாஸ்த்ராதி³ப்ராமாண்யாத³விசலிதஸ்ரத்³த⁴யாபி தந்மயதாம் |
ப்ராப்த: ஸ ஏவ பூர்வம் ஸ்வர்க³ம் நரகம் மநுஷ்யத்வம் || 89 ||

அந்த்ய: கூணஸ்து தஸ்மிந்புண்யாம் பாபாம் ச வா ஸ்தி²திம் புஷ்யந் |
மூடா⁴நாம் ஸஹகாரிபா⁴வம் க³ச்ச²தி க³தௌ து ந ஸ ஹேது: || 90 ||

யே⁵பி ததா³தமத்வேந விது:³ பஸூபகூஸிஸா⁴ஸ்ரு⁴பாத³ய: ஸ்வக³திம் |
தே⁵பி புராதநஸம்போ³த⁴ஸம்ஸ்க்ரு⁴தாஸ்தாம் க³திம் யாந்தி || 91 ||

ஸ்வர்க³மயோ நிரயமயஸ்தத³யம் தே³ஹாந்தராலக:³ புருஷ: |
தத்³ப⁴ங்கே³ ஸ்வௌசித்யாத³தே³ஹாந்தரயோக³மப்⁴யேதி || 92 ||

ஏவம் ஜ்ஞாநாவஸரே ஸ்வாத்மா ஸக்ரு⁴த³ஸ்ய யாத்³ரு⁴க³வபா⁴த: |

தாத்ருஸ ஏவ ததாஸௌ ந தேஹுபாதே஽ந்யதா² ப⁴வதி || 93 ||

கரணக³ணஸம்ப்ரமோஷ: ஸ்ம்ரு³திநாஸ: ஸ்வாஸகலிலதாச்சே²த: |
மர்மஸு ருஜாவிஸேஷா: ஸரீரஸம்ஸ்காரஜோ போ⁴க: || 94 ||

ஸ கத²ம் விக்³ரஹயோகே³ ஸதி ந ப⁴வேத்தேந மோஹயோகே³஽பி |
மரணுவஸரே ஜ்ஞாநீ ந ச்யவதே ஸ்வாத்மபரமார்தா²த் || 95 ||

பரமார்த²மார்க³மேநம் ஜ²டிதி யதா³ கு³ருமுகா²த்ஸமப்யேதி |
அதிதீவ்ரஸக்திபாதாத்³வ நிர்விக்⁴நமேவ ஸிவ: || 96 ||

ஸர்வோத்தீர்ணம் ரூபம் ஸோபாநபத³க்ரமேண ஸம்ஸ்யத: |
பரதத்வஸூடி⁴லாபே⁴ பர்யந்தே ஸிவமயீபா⁴வ: || 97 ||

தஸ்ய து பரமார்த²மயீம் தா⁴ராமக³தஸ்ய மத்யவிஸ்ராந்தே: |
தத்பத³லாபோ⁴த்ஸுகசேதஸோ஽பி மரணம் கதா³சித்ஸ்யாத் || 98 ||

யோக³ப்⁴ரஷ்ட: ஸாஸ்த்ரே கதி²தோ஽ஸௌ சித்ரபோ⁴க³பு⁴வநபதி: |
விஸ்ராந்திஸ்தா²நவஸாத்³பூ⁴த்வா ஜந்மாந்தரே ஸிவீப⁴வதி || 99 ||

பரமார்த²மார்க³மேநம் ஹ்யப்யஸ்யாப்ராப்ய யோக³மபி நாம |
ஸுரலோகபோ⁴க³பா⁴கீ³ முதி³தநா மோத³தே ஸுசிரம் || 100 ||

விஷயேஷு ஸார்வபௌ⁴ம: ஸர்வஜறை: பூஜ்யதே யதா² ராஜா |
பு⁴வநேஷு ஸர்வதே³வைர்யோக³ப்⁴ரஷ்டஸ்ததா² பூஜ்ய: || 101 ||

மஹதா காலேந புநர்மாநுஷ்யம் ப்ராப்ய யோக³மப்யஸ்ய |
ப்ராப்நோதி தி³வ்யமம்ரு³த்ம் யஸ்மாதா³வர்ததே ந புந: || 102 ||

தஸ்மாத்ஸந்மார்கே³஽ஸ்திந்நிரதோ ய: கஸ்சிதே³தி ஸ ஸிவத்வம் |
இதி மத்வா பரமார்தே² யதா²ததா²பி ப்ரயதநீயம் || 103 ||

இத³மபிநவகு³ப்தோதி³தஸங்க்ஷேபம் த்யாயத: பரம் ப்³ரஹ்ம |
அசிராதே³வ ஸிவத்வம் நிஜஹ்ரு³த்யாவேஸமப்யேதி || 104 ||

ஆர்யாஸதேந ததி³த்³ம் ஸங்க்ஷிப்தம் ஸாஸ்த்ரஸாரமதி³கூ³ட⁴ம் |
அபி⁴நவகு³ப்தேந மயா ஸிவசரணஸ்மரணதீ³ப்தேந || 105 ||

இதி ஸ்ரீமஹாமாஹேஸ்வராசார்யாபி⁴நவகு³ப்தவிரசித: பரமார்த²ஸார: ||

——
Paramarthasara by Abhinavagupta
pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

